

ד"ר נעמי שמואל סופרת ואנתרופולוגית כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים

דף למורה: הנחיות לעבודה בכיתה עם הספר "בנו של צייד האריות"

על הספר

סיפור המסופר בשני קולות, על ידי אב ובנו: אהרון, שהיה צייד אריות באתיופיה ובנו אורן שנולד בארץ, נער מתבגר המתקשה למצוא את דרכו בחיים. אל קשיי הקליטה והפער שבין הדורות נוסף פער תרבותי המביא לריחוק והתנגשויות בלתי נמנעות בין האב והבן. כאשר אורן, באומץ לב, בתושייה ותוך סיכון עצמי מונע פיגוע, מקבלים חייו תפנית מפתיעה והוא זוכה גם להערכה מצד אביו.

הספר זכה בפרס על שם טרוזי בירגר בריד הספרים הבינלאומי ה-22 בשנת 2005

ניתן להשיג את הספר בחנויות הספרים, בהוצאת הקיבוץ המאוחד (טל. 035785810) ובאתר הסופרת:

www.naomis-books.com

תכנים עיקריים

זהות, שייכות, שורשים, מעברים.
מבצע משה, עלייה, המסע.
יחסים, אמפתיה, הזדהות.
מאבקי כוח בין אב לבנו.
הפער הבין דורי והבין תרבותי.
התמודדות, התבגרות, עצמאות.
סטריאוטיפים, דעות קדומות.

מסרים חינוכיים

שוני תרבותי; בפרק הראשון בספר, המתרחש באתיופיה, אנו נפגשים עם מציאות חיים אחרת, גם במה שמאפיין את אופי היחסים בתוך המשפחה. ההכרות עם הדמויות לפני שהם עולים לארץ מאפשר הצצה לעולם ממנו הם באו, ולמניעים שלהם לעלייה. האם אנו מסוגלים להביט בעולם הזה ללא שיפוטיות?

ד"ר נעמי שמואל סופרת ואנתרופולוגית כלים וכישורים למפגשים בין תרבותיים

בהמשך הספר ניפגש בשוני תרבותי גם בדרכי חינוך, ביחסים של אהרון עם בנו אורן. יש חשיבות רבה בקיום דיון עם התלמידים המשקף מתן כבוד לשונות תרבותית, גם אם אין הסכמה לדרכיה. חשוב שהתלמידים יבינו שתרבות זה לא רק מאכלים שונים, לכל תרבות ערכים וסדר עדיפויות שונים. בתרבות האתיופית יש חינוך לקולקטיביות; לטובת הכלל לפני הפרט, חינוך לכבוד ונימוסים במיוחד לאנשים מבוגרים, חינוך לצניעות וענווה.

אופי העלייה והקשיים שמתלווים אליה; עליית המשפחה לארץ מלווה בכאב על אובדן האבא הציוני שעודד אותם לצאת למסע הארוך והקשה דרך סודן על מנת להגיע לארץ ישראל. הנה הזדמנות ללמד את הכיתה על מבצע משה ומבצע שלמה, והמחיר שהעולים שילמו על מנת להגיע לארץ המובטחת. יחסים במשפחה; כל משפחה מתמודדת עם מורכבות אחרת, למשפחה הזאת נוסף על הפער הבין דורי גם פער תרבותי. אהרון, צייד האריות מאתיופיה, מתקשה מאוד להבין את העולם של בנו הצבר. אורן מצדו איננו מקבל את סמכות אביו כפי שהיה מקובל לכבד מבוגרים באתיופיה. קיום דיון בנושא בכיתה מאפשר לילדים להעלות סוגיות של מורכבות ביחסים מתוך המשפחות שלהם, האם תמיד הורים וילדים מבינים אחד את השני? מתי לא? ומה עושים אם לא?

התמודדות מול אתגרים בחיים; יש משברים בהגירה, בבית הספר, עם חברים ומשברים במשפחה, כיצד אנו פותרים משברים? איזה כלים עומדים לרשותנו? מה הפתרונות שמצא אורן לצרות שלו? ומה התלמידים חושבים על זה?

תחושת הערך העצמי היא מניע עיקרי בהתפתחות האדם. כאשר מסיבות שונות, סגוליות לילד ולסביבה או לקשר ביניהם, האינטראקציה הראשונית אינה מספקת את צרכי העצמי, עלול הילד לפתח תחושת ערך נמוכה, תסכול, זעם ובדידות. תחושות אלו פוגעות בתחושת האמון, ופעמים רבות מבוטאות דרך קשיי הסתגלות והתמודדות.

המלצות לקראת מפגש עם הסופרת

לקראת מפגש עם הסופרת חשוב שהתלמידים יכירו את הספר וידונו בכיתה לפחות בחלק מהסוגיות. התרחשותו של מפגש משמעותי עמוק עם הסופר תלויה בהכנה מוקדמת עם יצירותיו, הכנה של התלמידים למהלך המפגש, ועידוד התלמידים לנצל את ההזדמנות שנתנת להם להכיר מקרוב את תהליך היצירה ולשאול שאלות לעניין.